

13. gr.

Ákveða skal hæfileg viðurlög við brotum á ákvæðum þessa kafla samþykktarinnar eða lögum og reglugerðum, sem veita þeim gildi. Þegar nauðsyn krefur, skulu slík viðurlög fela í sér afturköllun leyfa, sem kveðið er á um í þessari samþykkt.

14. gr.

Ársskýrslur þær, sem gefa ber samkv. 22. gr. stjórnarskrár Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, skulu hafa að geyma allar nauðsynlegar upplýsingar um tilhögun eftirlits þar til bærst stjórnvalds með starfsemi vinnumiðlunarskrifstofa, sem taka gjald fyrir störf sín, þ. á m. sérstaklega skrifstofa, sem starfræktar eru í ágóðaskyni.

IV. KAFLI

Ýmis ákvæði.

15. gr.

1. Nú eru í landi aðildarríkis stór svæði, þar sem þar til bært stjórnvald álitur ógerlegt að framfylgja ákvæðum samþykktar þessarar vegna strjálbýlis þeirra eða þróunarstigs, og má það þá undanskilja slík svæði ákvæðum samþykktarinnar, annaðhvort að öllu leyti eða með þeim undantekningum, sem því þykir hæfa með tilliti til sérstakra fyrirtækja eða starfsgreina.
2. Sérhvert aðildarríki skal í fyrstu ársskýrslu sinni um framkvæmd samþykktar þessar, sem gefin er samkvæmt ákvæðum 22. gr. stjórnarskrár Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, geta um hver þau landsvæði, sem það vill láta ákvæði þessarar greinar taka til, og greina ástæður sínar fyrir því. Ekkert aðildarríki skal njóta ákvæða þessarar greinar eftir að það leggur fram fyrstu ársskýrslu sína, nema að því er tekur til landsvæða þeirra, er þar voru tilgreind.
3. Hvert það aðildarríki, sem notfærir sér ákvæði þessarar greinar, skal í síðari ársskýrslum sínum greina þau landsvæði, sem það afsalar sér rétti til að láta ákvæði þessarar greinar ná til.

V. KAFLI

16.—19. gr.

(Samhljóða 10.—13. gr. samþykktar nr. 94).

20.—25. gr.

(Samhljóða 14.—19. gr. samþykktar nr. 91).

IX. Samþykkt nr. 97 um inn- og útflutning fólks í atvinnuleit (endurskoðuð 1949).

1. gr.

Hvert það aðildarríki Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst að láta Alþjóðavinnumálastofnunni og öðrum aðildarríkjum, eftir beiðni þeirra, í té:

- a. upplýsingar um stefnu ríkisins, lög og reglugerðir varðandi inn- og útflutning fólks;
- b. upplýsingar um sérstök ákvæði varðandi fólksflutninga landa milli í atvinnuleit og um starfs- og lífskjör slíks fólks;
- c. upplýsingar um almenna samninga og sérsamninga um þessi mál, sem hlutaðeigandi aðildarríki hefur gerzt aðili að.

2. gr.

Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst að halda uppi eða tryggja að haldið sé uppi nægilegri ókeypiss starfsemi til þess að aðstoða inn- og útflytjendur, sem leita sér vinnu, og sérstaklega að láta þeim í té áreiðanlegar upp- lýsingar.

3. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst, að það skuli, að svo miklu leyti sem landslög og reglugerðir leyfa, gera hvers konar viðeigandi ráðstafanir gegn villandi áróðri í sambandi við inn- og útflutning fólks.
2. Um þetta hefur það samvinnu við önnur aðildarríki, sem hlut eiga að máli, þar sem það á við.

4. gr.

Sérhvert aðildarríki skal gera viðeigandi ráðstafanir innan takmarka sinna til þess að greiða fyrir brottför, ferðum og móttöku fólks, sem flytur á milli landa í atvinnuleit.

5. gr.

Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst að halda uppi innan sinna takmarka hæfilegu heilbrigðiseftirliti, sem skal:

- a. þar sem þess gerist þörf, ganga úr skugga um það, að þeir, sem flytja milli landa í atvinnuleit, svo og skyldulið þeirra, sem leyft er að fylgja þeim eða fara til þeirra síðar, séu við góða heilsu bæði við brottför og komu;
- b. sjá um, að fólk, sem flytur á milli landa í atvinnuleit, og skyldulið þess njóti nægilegs lækisefirlits og heilsusamlegs aðbúnaðar við brottför, meðan á ferð stendur og við komu sína til ákvörðunarlandsins.

6. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst, að það skuli án tilits til mismunandi þjóðernis, kynþátta, trúarbragða eða kynferðis búa jafnvel að innflytjendum, sem löglega hafa sett að í landi þess, og þess eigin ríkisborgurum, að því er snertir:
 - a. (i) laun, þar með taldar fjölskyldubætur, þar sem þær eru hluti launa, vinnutíma, yfirvinnu, launað orlof, takmörkun á heimavinnu, lágmarksaldur við vinnu, iðnnám og starfsþjálfun, vinnu kvenna og unglinga;
 - (ii) þátttöku í stéttarfélagum og rétt til að njóta góðs af heildarsamningum;
 - (iii) húsnæðismál;
 að svo miklu leyti sem málum þessum er skipað með lögum eða reglugerðum eða eru háð eftirliti handhafa framkvæmdarvalds;
- b. almannatryggingar (þ. e. a. s. lagaákvæði um atvinnuslys, mæðrahjálp, sjúkdóma, örorku, elli, dauða, atvinnuleysi og fjölskylduframsærslu, svo og hver þau atriði önnur, sem almannatryggingar taka til samkvæmt landslögum eða reglugerðum) með þessum takmörkunum:
 - (i) Gera má viðeigandi ráðstafanir til viðhalds áunnum réttindum og réttindum, sem verið er að ávinna sér.
 - (ii) Ákveða má með landslögum eða reglugerðum í innflutningslöndum sérstakar ráðstafanir varðandi greiðslur eða hluta af greiðslum, sem eingöngu eru greiddar af opinberu fé, svo og um styrki, sem greiddir eru mönnum, sem ekki inna af hendi iðgjaldgreiðslur, sem eru forsenda fyrir venjulegum styrki;
 - c. skatta og gjöld, sem greiða ber fyrir þann, sem ráðinn er í vinnu;
 - d. réttargerðir varðandi mál þau, sem samþykkt þessi fjallar um.
2. Þegar um sambandsríki er að ræða, skulu ákvæði þessarar greinar gilda að svo miklu leyti, sem málefnum þeim, sem um ræðir, er skipað með lögum eða reglugerðum sambandsríkisins eða eru háð eftirliti framkvæmdarvalds þess. Aðildar-

ríki hvert skal ákveða, í hve ríku mæli og á hvern hátt ákvæðum þessum skal beitt um þau mál, sem skipað er með lögum eða reglugerðum einstakra ríkja, fylkja eða héraða innan sambandsríkisins eða eru háð eftirliti handhafa framkvæmdarvalds þess. Í ársskýrslu sinni um beitingu samþykktarinnar skal hlutaðeigandi aðildarríki greina, í hve ríku mæli málum þeim, sem þessi grein fjallar um, er skipað með lögum eða reglugerðum sambandsríkisins eða eru háð eftirliti handhafa framkvæmdarvalds þess. Að því er snertir mál þau, sem skipað er með lögum eða reglugerðum einstakra ríkja, fylkja eða héraða innan sambandsríkisins eða eru háð eftirliti handhafa framkvæmdarvalds þess, skal hlutaðeigandi aðildarríki gera þær ráðstafanir, sem kveðið er á um í 7. málsgrein (b) í 19. grein stjórnarskrár Alþjóðavinnuálagstafnunarinnar.

7. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst, að vinnumiðunarsofnanir og aðrar þær stofnanir þess, sem annast mál í sambandi við inn- og útflutning fólks, skuli hafa samvinnu við hliðstæðar stofnanir annarra aðildarríkja, þegar það á við.
2. Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst að sjá um, að þjónusta, sem opinber vinnumiðlun lætur inn- eða útflytjendum í té, skuli þeim veitt ókeypis.

8. gr.

1. Nú flytur maður milli landa í atvinnuleit og hefur fengið varanlegt dvalarleyfi, og skulu þá hvorki hann né skyldmenni hans, sem leyft hefur verið að fylgja honum eða flytja til hans, sendir til heimalands síns eða lands þess, sem þeir fluttu frá, af þeim sökum, að innflytjandinn getur ekki innt af hendi störf sín vegna sjúkdóms eða slyss, sem hann hefur orðið fyrir, eftir að hann kom til landsins, nema hlutaðeigandi óski þess sjálfur eða svo er kveðið á í alþjóðasamningi, sem hlutaðeigandi ríki er aðili að.
2. Nú hefur maður, sem flytur milli landa í atvinnuleit, fengið varanlegt dvalarleyfi við komu sína til lands þess, sem hann flytur til, og getur þá þar til bært stjórnvald í því landi ákveðið, að ákvæði 1. málsgreinar þessarar greinar gangi í gildi að liðnum hæfilegum tíma, sem ekki má vera lengri en fimm ár frá komu innflytjandans til landsins.

9. gr.

Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst, að það skuli, að teknu tilliti til þeirra takmarkana, sem gilda samkvæmt landslögum eða reglugerðum um inn- og útflutning gjaldeyris, leyfa yfirfærslu á svo miklum hluta af launum eða sparipeningum innflutts verkamanns sem hann kann að óska.

10. gr.

Þegar fjöldi innflytjenda frá einu aðildarríki til annars er nægilega mikill, skulu þar til bær stjórnvöld í báðum löndunum, þegar nauðsynlegt eða æskilegt er, semja um skipan sameiginlegra mála, sem rísa út af beitingu ákvæða þessarar samþykktar.

11. gr.

1. Í samþykkt þessari merkir „maður, sem flytur á milli landa í atvinnuleit“ manni, sem flytur frá einu landi til annars með það fyrir augum að fá vinnu hjá öðrum, og tekur til sérhvers manns, sem fær komuleyfi sem venjulegur innflytjandi í atvinnuleit.
2. Samþykkt þessi tekur ekki til:
 - a. verkafólks í landamærahéruðum;
 - b. manna, sem vinna andleg störf, og listamanna, sem koma til einhvers lands um stundarsakir; og
 - c. sjómanna.

12. gr.
Formlegar fullgildingar á samþykkt þessari skal senda forstjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar til skrásetningar.

13. gr.
1. Samþykkt þessi skal einungis vera bindandi fyrir þá meðlimi Alþjóðavinnu-
stofnunarinnar, sem látið hafa forstjóran skrá fullgildingar sínar.
 2. Hún skal öðlast gildi 12 mánuðum eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja hafa
verið skráðar hjá forstjóranum.
 3. Eftir það öðlast samþykktin gildi, að því er snertir hvern meðlim, 12 mánuðum
eftir að fullgilding hans hefur verið skráð.

14. gr.
1. Hvert það aðildarríki, sem fullgildir þessa samþykkt, getur með yfirlýsingu, er
fylgi fullgildingu þess, undanskilið fullgildingu sinni einhverja eða alla viðauka
þessarar samþykktar.
 2. Með þeim undantekningum, sem gerðar kunna að vera í slíkri yfirlýsingu, skulu
ákvæðin í viðaukanum hafa sama gildi og ákvæði samþykktarinnar.
 3. Hvert það aðildarríki, sem gefur slíka yfirlýsingu, getur síðar tilkynnt aðalfor-
stjóranum með nýrri yfirlýsingu, að það samþykki einhverja eða alla þá viðauka,
sem yfirlýsingin greindi. Frá þeim degi, er aðalforstjórinn skrásetur slíka til-
kynningu, skulu ákvæði þeirra viðauka, er í henni greinir, taka til hlutaðeigandi
aðildarríkis.
 4. Meðan yfirlýsing gerð samkv. 1. málsg. þessarar greinar er í gildi, getur hlutað-
eigandi aðildarríki lýst yfir vilja sínum til að samþykkja þann viðauka, sem um
er að ræða, sem væri hann álitserð.

15. gr.
1. Yfirlýsingar þær, sem sendar eru forstjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar í samræmi við 2. málsg. 35. greinar stjórnarskrár Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar, skulu greina:
 - a. landsvæði þau, sem hlutaðeigandi aðildarríki undirgengst, að ákvæði sam-
þykktarinnar svo og ákvæði einhverra eða allra viðaukanna skuli taka til án
takmarkana;
 - b. landsvæði þau, sem það undirgengst að láta ákvæði samþykktarinnar og ein-
hverra eða allra viðauka hennar taka til með takmörkunum, svo og hverjar
þær takmarkanir séu;
 - c. landsvæði, þar sem ákvæði samþykktarinnar og einhverra eða allra viðauka
hennar eru óframkvæmanleg, og ástæður til þess;
 - d. landsvæði þau, sem það áskilur sér rétt til að taka ákvörðun um síðar að at-
huguðu máli.
 2. Skuldbindingar þær, sem greindar eru í staflidunum a. og b. í 1. málsgrein þess-
arar greinar, ber að skoða sem raunverulegan hluta fullgildingarinnar og hafa
sama gildi sem slík.
 3. Sérhvert aðildarríki getur hvenær sem er ógilt að nokkru eða öllu leyti með
síðari yfirlýsingu fyrirvara þá, sem gerðir voru í upprunalegri yfirlýsingu þess
samkv. staflidunum b., c. eða d. í 1. málsg. þessarar greinar.
 4. Í hvert skipti, sem segja má upp samþykkt þessari í samræmi við ákvæði 17.
greinar, getur hvert aðildarríki sent forstjóranum yfirlýsingu um hvers konar
aðrar breytingar, sem dragi úr ákvæðum fyrri yfirlýsinga þess og greini frá ríkj-
andi ástandi að því er snertir þau landsvæði, sem það kann að tiltaka.

16. gr.

1. Yfirlýsingar þær, sem sendar eru forstjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar í samræmi við 4. og 5. málsg. 35. greinar stjórnarskrár Alþjóðavinnuáskrifstofunnarinnar, skulu greina, hvort ákvæðum samþykktarinnar og einhverra eða allra viðauka hennar verði beitt með takmörkunum eða án þeirra á hlutaðeigandi landsvæði. Beri yfirlýsingin það með sér, að ákvæðum samþykktarinnar og einhverra eða allra viðauka hennar skuli beitt með takmörkunum, skal það gefa nánari upplýsingar um þær takmarkanir.
2. Aðildarríki, eitt eða fleiri eða fjölþjóðleg stjórnvöld, sem í hlut eiga, geta hvenær sem er með síðari yfirlýsingu ógilt að nokkru eða öllu leyti áskilin réttindi til hvers konar takmarkana, sem fyrri yfirlýsing tiltók.
3. Í hvert skipti, sem segja má upp samþykkt þessari í samræmi við ákvæði 17. greinar, geta aðildarríki eða fjölþjóðleg stjórnvöld, sem í hlut eiga, sent forstjóranum yfirlýsingu, er dragi á einhvern annan hátt úr ákvæðum fyrri yfirlýsinga þeirra og lýsi ríkjandi ástandi um beitingu samþykktarinnar.

17. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, má segja henni upp að 10 árum liðnum frá fyrstu gildistöku hennar. Skal það gert með tilkynningu, sem senda ber forstjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar til skrásetningar. Slík uppsögn öðlast ekki gildi fyrr en einu ári eftir skrásetningu hennar.
2. Hvert það aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, en notfærir sér ekki innan þess árs, er kemur næst á eftir þeim 10 ára fresti, sem um getur í fyrri málsgrein, réttindi þau til uppsagnar, sem ráð er fyrir gert í þessari grein, skal bundinn af henni í önnur 10 ár, en má að þeim loknum segja henni upp, og síðan að hverju 10 ára tímabili liðnu, svo sem ráð er fyrir gert í þessari grein.
3. Í hvert skipti, sem segja má upp samþykkt þessari í samræmi við ákvæði fyrirfarandi málsgreina, getur hvert það aðildarríki, sem ekki segir henni upp, sent forstjóranum yfirlýsingu um sérstaka uppsögn hvers þess viðauka samþykktarinnar, sem er í gildi í því aðildarríki.
4. Uppsögn samþykktar þessarar eða einhvers viðauka hennar skerðir ekki rétt þann, sem innflytjanda eða skyldmennum hans hefur verið veittur samkvæmt þeim, enda hafi hann flutt til landsins meðan samþykktin eða sá viðauki hennar, sem um er að ræða, var í gildi í landi, þar sem spurning rís um framhaldsgildi hennar.

18.—21. gr.

(Samhjóða 15.—18. grein samþykktar nr. 94).

22. gr.

1. Hvenær sem þetta mál er á dagskrá Alþjóðavinnuáskrifstofunnar, getur það með $\frac{2}{3}$ meiri hluta samþykkt breytingar á einum eða fleirum af viðaukum samþykktar þessarar.
2. Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, skal innan eins árs, eða í undantekningartilfellum innan 18 mánaða frá þingslitum, leggja hverja slíka breytingu fyrir það eða þau stjórnvöld, sem málið heyrir undir, til lagasetningar eða annarra ráðstafana.
3. Hver slík breyting gengur í gildi fyrir hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi gildir fyrir, um leið og það tilkynnir forstjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar, að það samþykki hinn endurskoðaða texta.
4. Frá því að þingið samþykkir hinn endurskoðaða texta viðaukans, skulu aðildarríkin einungis geta samþykkt hann þannig breyttan.

23. gr.

Hinn enski og franski texta þessarar samþykktar skulu vera jafngildir.

Viðauki I.

Ráðning, vistun og starfskjör fólks, sem flytur milli landa í atvinnuleit og ráðið er á annan hátt en í hópflutninga á vegum ríkisstjórna.

1. gr.

Þessi viðauki tekur til þess fólks, sem flytur milli landa í atvinnuleit og er ekki ráðið í hópflutninga á vegum ríkisstjórna.

2. gr.

Í viðauka þessum merkir:

a. orðið „ráðning“:

(i) ráðningu manns í einu landi til atvinnurekanda í öðru landi, eða

(ii) það, að manni í einu landi er gefið loforð um að sjá honum fyrir vinnu í öðru landi,

svo og ráðstafanir í sambandi við þessi tvö atriði, sem nefnd eru í (i) og (ii), þar með talin útvegum og val útflytjenda og undirbúningur undir brottför þeirra;

b. orðið „viðtaka“ hvers konar ráðstafanir í þeim tilgangi að tryggja eða greiða fyrir komu manna, sem ráðnir hafa verið í merkingu stafliðs a. í þessari grein, til hlutaðeigandi lands eða leyfi hans til að koma til landsins; og

c. orðið „vistun“ ráðstafanir í þeim tilgangi að tryggja eða greiða fyrir vistráðningu manna, sem tekið hefur verið við í merkingu stafliðs b. í þessari grein.

3. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem viðauki þessi tekur til og lög þess eða reglugerðir leyfa ráðningu, viðtöku og vistun eins og þetta er skilgreint í 2. gr., skal hafa eftirlit með þeim af þessum aðgerðum, sem leyfðar eru með lögum þess eða reglugerðum, í samræmi við ákvæði þessarar greinar.

2. Að teknu tilliti til ákvæða eftirfarandi málsgreinar skulu störf við ráðningu, viðtöku og vistun aðeins falin:

a. opinberum vinnumiðlunarskrifstofum eða öðrum opinberum stofnunum í landi, þar sem starfsemin fer fram;

b. opinberum stofnunum í öðru landi en því, sem starfsemin fer fram í, enda sé þeim með samningi milli hlutaðeigandi ríkisstjórna veitt heimild til að starfa í því landi;

c. stofnunum, sem komið er á fót samkvæmt ákvæðum fjölþjóðlegs gernings.

3. Að svo miklu leyti sem landslög, reglugerðir eða samningar leyfa, má fela störf við ráðningu, viðtöku og vistun:

a. væntanlegum vinnuveitanda eða manni í hans þjónustu, sem kemur fram fyrir hans hönd, en sé það talið nauðsynlegt vegna hugsmuna innflytjandans, skal til þessa krefjast samþykkis og eftirlits þar til bærstjórvalds;

b. einkafyrirtæki, hafi þar til bærstjórvald í landi, þar sem starfsemi þessi fer fram, veitt því heimild til þess, og þá einungis í þeim tilfellum og með þeim skilyrðum, sem ákveðin séu með:

(i) lögum eða reglugerðum þess lands, eða

(ii) samningi milli þar til bærstjórvalds útlutningslandsins eða einherrar stofnunar, sem komið er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings, og þar til bærstjórvalds í innflutningslandinu.

4. Þar til bærstjórvald í landi, þar sem starfsemi þessi fer fram, skal hafa eftirlit með störfum stofnana og einstaklinga, sem fengið hafa heimild í samræmi við 3. málsg. b., annarra en þeirra stofnana, sem settar eru á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings, en málefnum þeirra skal áfram skipað eftir ákvæðum slíks gernings eða með samningi milli stofnunarinnar og hlutaðeigandi þar til bærstjórvalds.

- ráðið
5. Ekkert í þessari grein skal talið heimila, að nokkur annar maður eða stofnun en þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu gefi innflytjanda í atvinnuleit leyfi til þess að flytja inn í land aðildarríkis.

4. gr.

og er Hvert það aðildarríki, sem viðauki þessi tekur til, undirgengst að tryggja það, að þjónusta, sem opinberar vinnumiðlunarstofnanir þess láta í té í sambandi við ráðningu, viðtöku eða vistun inn- og útflytjenda í atvinnuleit, sé innt af hendi endurgjaldslaust.

5. gr.

- vinnu
- (ii),
brottför
- reiða
grein,
- ungu
- erðir
hafa
eða
- ngu,
- um í
- enda
l að
- ings.
fela
- ram
and-
lds;
þessi
með
- ein-
jód-
- ftir-
emi
við
ftir
eig-
1. Hvert það aðildarríki, sem viðauki þessi tekur til og heldur uppi eftirliti með vinnusamningum milli vinnuveitenda eða umboðsmanna þeirra annars vegar og inn- eða útflytjenda í atvinnuleit hins vegar, undirgengst, að það skuli krefjast þess:
- að afrit af vinnusamningum sé afhent útflytjandanum fyrir brottför hans, eða á móttökustað í landinu, sem hann flytur til, við komu hans þangað, ef hlutaðeigandi ríkisstjórnir fallast á það;
 - að samningurinn hafi að geyma ákvæði, er tiltaki vinnukjör og sér í lagi laun þau, sem útflytjandanum eru boðin;
 - að útflytjandinn fái fyrir brottför sína skriflegar upplýsingar um almenn lífs- og starfskjör, sem hann mun njóta í landi því, sem hann flytur til. Skulu upplýsingar þessar gefnar í skjali, sem annaðhvort tekur til útflytjandans eins eða til útflytjendahópa, sem hann er í.
2. Nú ber að afhenda útflytjanda afrit af samningnum við komu hans til lands þess, sem hann flytur til, og skal þá fyrir brottför hans tilkynna honum skriflega með skjali, sem annaðhvort tekur til hans eins eða útflytjendahóps, sem hann er í, í hvaða starfsgrein hann sé ráðinn, svo og um önnur starfskjör, einkum það, hver lágmarkslaun honum sé tryggð.
3. Þar til bært stjórnvald skal tryggja það, að ákvæðum undanfarandi málsgreina sé framfylgt og að hæfilegum viðurlögum sé beitt við brotum á þeim.

6. gr.

Ráðstafanir þær, sem gerðar eru í samræmi við 4. gr. samþykktarinnar, skulu, eftir því sem við á, fela í sér:

- tíslökun á stjórnarfararslegum formsreglum;
- að séð sé fyrir túlkum;
- hvers konar aðstoð, sem innflytjandinn og þau skyldmenni, sem fengið hafa leyfi til að fylgja honum eða flytja til hans, kunna að þarfnast á byrjunarstigi hinnar nýju búsetu sinnar;
- að tryggð sé velferð útflytjendanna og skyldmenna þeirra, sem fengið hafa leyfi til að fylgja þeim eða flytja til þeirra, meðan á ferð stendur, einkum á skipsfjö.

7. gr.

- ein-
jód-
- ftir-
emi
við
ftir
eig-
1. Nú er fjöldi þeirra, sem flytjast frá einu aðildarríki til annars í atvinnuleit, nægilega mikill, og skulu þá þar til bær stjórnvöld hlutaðeigandi landa, hvenær sem nauðsynlegt eða æskilegt er, semja um skipan þeirra mála, sem þeim eru sameiginleg og rísa út af beitingu ákvæða þessa viðauka.
2. Nú halda aðildarríkin uppi eftirliti með vinnusamningum, og skal þá í slíkum samningum milli ríkja greina, hvaða aðferðum skuli beitt til þess, að vinnuveitendurnir fullnægi samningsskyldum sínum.

8. gr.

Hver sá, sem stuðlar að leynilegum eða ólöglegum fólksflutningum milli landa, skal sæta hæfilegum viðurlögum.

Viðauki II.

Ráðning, vistun og vinnukjör innflytjenda í atvinnuleit, sem ráðnir eru til hópflutninga á vegum ríkisstjórna.

1. gr.

Viðauki þessi tekur til innflytjenda í atvinnuleit, sem ráðnir eru til hópflutninga á vegum ríkisstjórna.

2. gr.

Í viðauka þessum merkir:

a. orðið „ráðning“:

(i) ráðningu manns í einu landi til atvinnurekanda í öðru landi í sambandi við hópflutninga á vegum ríkisstjórna, eða

(ii) það, að manni í einu landi er gefið loforð um að sjá honum fyrir vinnu í öðru landi í sambandi við hópflutninga á vegum ríkisstjórna,

svo og ráðstafanir í sambandi við þessu tvö atriði, sem nefnd eru í (i) og (ii), þar með talin útvegum og val útflytjenda og undirbúningur undir brottför þeirra;

b. orðið „viðtaka“ hvers konar ráðstafanir í þeim tilgangi að tryggja eða greiða fyrir komu manna, sem ráðnir hafa verið í sambandi við hópflutninga á vegum ríkisstjórna í merkingu stafliðs a. í þessari málgrein, til hlutaðeigandi lands eða leyfi honum til handa til að koma til landsins; og

c. orðið „vistun“ ráðstafanir í þeim tilgangi að tryggja eða greiða fyrir vistráðningu manna, sem tekið hefur verið við í sambandi við hópflutninga á vegum ríkisstjórna í merkingu stafliðs b. í þessari málgrein.

3. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem viðauki þessi tekur til og lög þess eða reglugerðir leyfa ráðningu, viðtöku og vistun eins og það er skilgreint í 2. gr., skal hafa eftirlit með þeim af þessum aðgerðum, sem leyfðar eru með lögum þess eða reglugerðum, í samræmi við ákvæði þessarar greinar.
2. Að teknu tilliti til ákvæða eftirfarandi málsgreinar skulu störf við ráðningu, viðtöku og vistun einungis falin:
 - a. opinberum vinnumiðlunarskrifstofum eða öðrum opinberum stofnunum í landi, þar sem þessi starfsemi fer fram;
 - b. opinberum stofnunum í öðru landi en því, sem starfsemin fer fram í, enda sé þeim með samningi milli hlutaðeigandi ríkisstjórna veitt heimild til að starfa í því landi;
 - c. stofnunum, sem komið er á fót samkvæmt ákvæðum fjölþjóðlegs gernings.
3. Að svo miklu leyti sem landslög, reglugerðir eða samningar leyfa, svo og ef þess gerist þörf vegna hagsmuna inn- eða útflytjandans, að tryggðu samþykki og eftirliti þar til bærs stjórnvalds, má fela störf við ráðningu, viðtöku og vistun:
 - a. væntanlegum vinnuveitanda eða manni í hans þjónustu, sem kemur fram fyrir hans hönd;
 - b. einkafyrirtækjum.
4. Rétturinn til að annast ráðningu, viðtöku og vistun skal háður undangengnu leyfi þar til bærs stjórnvalds í landi, þar sem slík starfsemi á að fara fram, í þeim tilfellum og með þeim skilyrðum, sem ákveðin kunna að vera með:
 - a. lögum eða reglugerðum þess lands, eða
 - b. samningi milli þar til bærs stjórnvalds í útflutningslandinu eða stofnunar, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings, og þar til bærs stjórnvalds í innflutningslandinu.
5. Þar til bært stjórnvald í landi, þar sem starfsemin fer fram, skal, í samræmi við

samninga milli þar til bærra hlutaðeigandi stjórnvalda, hafa eftirlit með starfsemi stofnana og einstaklinga, sem veitt hefur verið heimild í samræmi við yfirfarandi málsgrein. Stofnanir, sem komið hefur verið á fót í samræmi við ákvæði fjölbjóðlegs samnings, skulu undanþegnar þessu ákvæði, og skal málefnum þeirra áfram skipað eftir ákvæðum slíks samnings eða með samningi milli stofnunarinnar og hlutaðeigandi þar til bærs stjórnvalds.

6. Áður en þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu leyfir innflutning fólks atvinnuleit, skal það ganga úr skugga um það, hvort ekki sé nægur mannaflí fyrir hendi, sem fær sé um að inna af hendi vinnu þá, sem um er að ræða.
7. Ekkert í þessari grein skal talið veita heimild til þess, að nokkur annar maður eða stofnun en þar til bært stjórnvald í landi því, sem flutt er til, gefi innflytjanda í atvinnuleit leyfi til að flytja til lands aðildarríkis.

4. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem viðauki þessi tekur til, undirgengst að tryggja þessu að þjónusta sú, sem opinberar vinnumiðlunarskrifstofur þess láta í té í sambandi við ráðningu, viðtöku eða vistun inn- eða útflytjenda í atvinnuleit, innt af hendi endurgjaldslaust.
2. Kostnað við framkvæmd ráðninga, viðtöku og vistunar skulu inn- eða útflytjendur ekki greiða.

5. gr.

Nú er um að ræða sameiginlega flutninga útflytjenda frá einu landi til annars, sem hafa í för með sér yfirferð yfir þriðja landið, og skal þá þar til bært stjórnvald í landi því, sem farið er yfir, gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að flýta yfirförinni og forða töfum og erfiðleikum, sem leiðir af stjórnarfarsreglum.

6. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem viðauki þessi tekur til og heldur uppi eftirliti milli vinnusamningum milli vinnuveitenda eða umboðsmanna þeirra annars vegar og inn- eða útflytjenda í atvinnuleit hins vegar, undirgengst, að það skuli krefjast þess:
 - a. að afrit af vinnusamningnum sé afhent útflytjandanum fyrir brottför hans eða á móttökustöð í landinu, sem hann flytur til, við komu hans þangað, hlutaðeigandi ríkisstjórnir fallast á það;
 - b. að samningurinn hafi að geyma ákvæði, er tiltaki vinnukjör og sér í lagi lausn þau, sem útflytjandanum eru boðin;
 - c. að útflytjandinn fái fyrir brottför sína skriflegar upplýsingar um almenningstarfs- og lífskjör, sem hann muni njóta í landi því, sem hann flytur til. Skriflegar upplýsingar þessar gefnar í skjali, sem annaðhvort tekur til útflytjandans eða útflytjendahóps, sem hann er í.
2. Nú ber að afhenda útflytjandanum afrit af samningnum við komu hans til lands þess, sem hann flytur til, og skal þá fyrir brottför hans tilkynna honum skriflega með skjali, sem annaðhvort tekur til hans eins eða útflytjendahóps, sem hann er í, í hvaða starfsgrein hann sé ráðinn, svo og um önnur starfskjör, einkum þau, hver lágmarkslaun honum sé tryggð.
3. Þar til bært stjórnvald skal tryggja það, að ákvæðum undanfarandi málsgreina sé framfylgt og að hæfilegum viðurlögum sé beitt við brotum á þeim.

7. gr.

1. Ráðstafanir þær, sem gerðar eru í samræmi við 4. gr. þessarar samþykktar, skulu, eftir því sem við á, fela í sér:
 - a. að slakað sé á stjórnarfarslegum formsatriðum;
 - b. að séð sé fyrir túlkum;

- c. hvers konar aðstoð, sem innflytjandinn og skyldfólk hans, sem fengið hefur leyfi til að fylgja honum eða flytja til hans, kunna að þarfnast á byrjunarstigi hinnar nýju búsetu sinnar.
- d. að tryggð sé velferð útflytjendanna og skyldfólks þeirra, sem fengið hefur leyfi til að fylgja þeim eða flytja til þeirra, meðan á ferð stendur, einkum á skipsfjöi.
- e. að leyfð sé sala og flutningur á eignum manns, sem flytur milli landa í atvinnuleit og fengið hefur varanlegt dvalarleyfi.

8. gr.

Þar til bært stjórnvald skal gera viðeigandi ráðstafanir til aðstoðar innflytjendum í atvinnuleit á byrjunarstigi hinnar nýju búsetu, að því er snertir mál, er varða ráðningarkjör þeirra. Þar, sem það á við, skulu þessar ráðstafanir gerðar í samvinnu við viðurkennd frjáls félagssamtök.

9. gr.

Nú getur innflytjandi í atvinnuleit, sem tekið hefur verið við í aðildarríki í samræmi við ákvæði 3. gr. þessa viðauka, ekki unnið það starf, sem hann var ráðinn til, eða aðra hæfilega vinnu og hann á ekki sök á því sjálfur, og skal honum þá ekki gert að greiða kostnað við heimsendingu hans og þeirra ætlingja hans, sem fengið hafa leyfi til að fylgja honum eða flytja til hans, þar með talin opinber gjöld, ferða- og upphaldskostnaður til ákvörðunarstaðar. Sama gildir um gjöld fyrir flutning á húsbúnaði.

10. gr.

Nú telur þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu að vinna sú, sem innflytjandi í atvinnuleit var ráðinn til samkvæmt 3. gr. þessa viðauka, hæfi honum ekki, og skal það þá gera viðeigandi ráðstafanir til að aðstoða hann við að fá vinnu við sitt hæfi, sem ekki kemur í bág við landsins eigin verkamenn. Einnig skal það tryggja framfærslu hans, þar til hann er ráðinn í slíka vinnu eða sendur heim til lands, þar sem hann var þegar ráðning fór fram, ef hann er því fylgjandi eða hafi við ráðningu tjáð sig samþykkan slíkum heimflutningi, eða þar til hann sezt að annars staðar.

11. gr.

Nú verður innflytjandi í atvinnuleit, sem er flóttamaður eða ríkisfangslaus og komið hefur til innflutningslandsins í samræmi við ákvæði 3. gr. þessa viðauka, ofaukið í einhverri vinnu þar í landi, og skal þá þar til bært stjórnvald þar gera sitt beztu til að gera honum kleift að fá vinnu við sitt hæfi, sem ekki kemur í bág við innlenda verkamenn, og gera nauðsynlegar ráðstafanir til tryggingar framfærslu hans, þar til slík ráðning hefur farið fram eða þar til hann sezt að annars staðar.

12. gr.

1. Þar til bær stjórnvöld hlutaðeigandi landa skulu semja um skipan sameiginlegra mála, sem rísa í sambandi við beitingu ákvæða þessa viðauka.
2. Nú heldur aðildarríki uppi effirliti með vinnusamningum, og skal þá í þessum samningum greina, á hvern hátt samningsskyldur vinnuveitandans skuli knúðar fram.
3. Þar, sem við á, skulu slíkir samningar kveða á um samvinnu milli þar til bærs stjórnvalds í útflutningslandinu eða stofnunar, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði í fjölþjóðlegum gerningi, og lögbærs stjórnvalds í innflutningslandinu um aðstoð veitta inn- eða útflytjendum í sambandi við starfskjör þeirra samkvæmt ákvæðum 8. greinar.

13. gr.

Hver sá, sem stuðlar að leynilegum eða ólöglegum fólksflutningum milli landa, skal sæta hæfilegum viðurlögum.

Viðauki III.

Innflutningur á eignum, áhöldum og útbúnaði manna,
sem flytja milli landa í atvinnuleit.

1. gr.

1. Persónulegar eignir, sem tilheyra mönnum, sem flytjast milli landa í atvinnuleit og skyldmönnum þeirra, sem fengið hafa leyfi til að fylgja þeim eða flytjast til þeirra, skulu undanþegnar tollum við komu til þess lands, sem þeir flytjast til.
2. Áhöld og útbúnaður, sem hægt er að bera með sér og verkamennirnir eiga venjulega til þess að vinna sín sérstöku störf og tilheyra verkamönnum, sem skráðir eru til innflutnings í atvinnuleit, eða skyldmönnum þeirra, sem fengið hafa leyfi til að fylgja þeim eða flytja til þeirra, skulu undanþeginnir tolli við komuna til landsins, sem flutt er til, ef hægt er að sýna fram á það, að þau séu raunveruleg eignir þeirra, þegar þau eru flutt inn, og hafi verið það og notuð af þeim um nokkurt skeið og ætlun þeirra sé að nota þau við störf sín.

2. gr.

1. Persónulegar eignir tilheyrandi innflytjendum í atvinnuleit og skyldmönnum þeirra, sem fengið hafa leyfi til að fylgja þeim eða flytja til þeirra, skulu undanþegnar tolli við endurkomu þeirra til heimalands þeirra, ef þeir hafa haldið ríkisfangi sínu þar.
2. Áhöld og útbúnaður, sem hægt er að bera með sér, og verkamennirnir eiga venjulega til þess að vinna sín sérstöku störf og tilheyra verkamönnum, sem ráðnir eru til innflutnings í atvinnuskyni, eða skyldmönnum þeirra, sem fengið hafa að fylgja þeim eða flytja til þeirra, skulu undanþeginnir tollum við endurkomu þessara manna til heimalands þeirra, hafi þeir haldið ríkisfangi sínu þar, enda sé við endurkomuna hægt að sýna fram á það, að áhöld þessi eða útbúnaður sé raunverulega eign þessara manna, þegar þau eru flutt inn, og hafi verið í eigu þeirra og notuð af þeim um nokkurt skeið, og enn fremur, að þau séu ætluð þessum mönnum til afnota við framkvæmd starfa þeirra.

X. Álitsgerð nr. 86 um út- og innflytjendur í atvinnuleit (endurskoðuð 1949).

I.

1. Í álitsgerð þessari merkir:

- a. „út- eða innflytjandi í atvinnuleit“ = mann, sem flytur frá einu landi til annars með það fyrir augum að ráða sig í vinnu hjá öðrum, og tekur það til hvers þess manns, sem fær komuleyfi sem innflytjandi í atvinnuleit;
- b. „ráðning“:
 - (i) ráðningu manns í einu landi til atvinnurekanda í öðru landi, eða
 - (ii) það, að manni í einu landi er gefið loforð um að sjá honum fyrir vinnu í öðru landi, svo og ráðstafanir í sambandi við þessi atriði, sem nefnd eru í (i) og (ii), þar með talin útvegum og val útflytjenda og undirbúningur undir brottför þeirra;
- c. „viðtaka“ = hvers konar ráðstafanir í þeim tilgangi að tryggja eða greiða fyrir komu manna, sem ráðnir hafa verið í merkingu stafliðs b. í þessari grein, til hlutaðeigandi lands eða leyfi hans til að koma þangað; og
- d. „vistun“ = hvers konar ráðstafanir í þeim tilgangi að tryggja eða greiða fyrir vistráðningu manns, sem veitt hefur verið viðtaka í merkingu stafliðs c. í þessari grein.

2. Nú er í álitserð þessari talað um ríkisstjórn eða lögbært stjórnvald í útflutningslandi, og skal þá, að því er snertir flóttamenn eða landlausa, telja, að átt sé við hvers konar stofnun, sem sett hefur verið á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings til þess að vernda flóttamenn og landlausa, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar.
3. Álitserð þessi tekur ekki til:
 - a. verkamanna í landamærahéruðum;
 - b. skammrar dvalar trúða og listamanna; og
 - c. sjómanna.

II.

4. (1) Það ætti að vera þáttur meginstefnu aðildarríkja að auka og hagnýta alla möguleika til ráðningar manna í vinnu með það fyrir augum að auðvelda alþjóðlega dreifingu vinnuaflsins og sér í lagi flutning vinnuafls frá löndum, sem hafa vinnuafli umfram þörf, til lands, sem skortir það.
- (2) Ráðstafanir þær, sem hvert aðildarríki gerir, ættu að miðast við ástandið í atvinnumálum landsins, og ríkisstjórnin ætti að hafa samráð við viðeigandi verkamanna- og vinnuveitendafélög um öll almenn vandamál varðandi út- og innflutning fólks í atvinnuleit.

III.

5. (1) Sú aðstoð, sem veitt er inn- og útflytjendum og fjölskyldum þeirra í hverju landi ókeypis, og sér í lagi sú aðstoð, sem fólgin er í því að gefa þeim áreiðanlegar upplýsingar, skal látin í té af:
 - a. opinberum stjórnvöldum; eða
 - b. einu eða fleiri frjálsum félögum, sem ekki starfa í auðgunartilgangi, eru viðurkennd í þessu skyni af hinum opinberu stjórnvöldum og háð eftirliti þeirra; eða
 - c. að nokkru af hinu opinbera stjórnvaldi og að nokkru af einu eða fleiri félögum, sem uppfylla skilyrði þau, sem tiltekin eru í staflíð b. í þessari málsgrein.
 - (2) Inn- og útflytjendur og fjölskyldur þeirra ætti að upplýsa á þeirra eigin máli eða mállýzku eða a. m. k. á máli, sem þeir geta skilið, um málefni varðandi útflutning, innflutning, atvinnu- og lífsskilyrði, þ. á m. heilbrigðisástand á ákvörðunarstað, endurkomu til upprunalands eða þess lands, sem flutt er frá, og yfirleitt hver þau mál önnur, sem þá kunna að varða sem út- eða innflytjendur.
 - (3) Ef til þess kemur, að út- eða innflytjendur og fjölskyldur þeirra flytji aftur til upprunalands síns eða lands þess, sem þeir fluttu frá, ætti að aðstoða þá við uppfyllingu stjórnarfararslegra formsatriða og aðrar ráðstafanir, sem gera þarf í sambandi við heimförina.
 - (4) Þar sem nauðsyn ber til, ætti að skipuleggja undirbúningsnámskeið til þess að fræða inn- eða útflytjendurna um almennt ástand og ríkjandi starfsaðferðir í landi, sem þeir flytja til, svo og kenna þeim mál þess lands, til þess að auðvelda þeim að semja sig að aðstæðum þar í landi. Útflutnings- og innflutningslönd ættu að gera gagnkvæmt samkomulag um skipulagningu slíkra námskeiða.
6. Eftir beiðni ættu aðildarríkin að láta Alþjóðavinnumálaskrifstofunni og öðrum aðildarríkjum í té upplýsingar um lög þeirra og reglugerðir um útflutning fólks, þar á meðal ákvæði framkvæmdavalds um takmarkanir á útflutningi og hagsbætur, sem veittar eru útflytjendum, og viðeigandi upplýsingar um þá flokka manna, sem vilja flytja út.
 7. Eftir beiðni skulu aðildarríkin gefa Alþjóðavinnumálaskrifstofunni og öðrum aðildarríkjum upplýsingar um löggjöf sína og reglugerðir um innflutning fólks,

útflutningi
átt sé
ákvæði
í njóta

ta alla
öðvelda
í lönd-

standið
viðeig-
urðandi

hverju
áreið-

gi, eru
eftir-

a fleiri
þessari

i eigin
i varð-
rigðis-
s, sem
em út-

i aftur
ðstoða
r, sem

il þess
urfsað-
il þess
og inn-
slíkra

öðrum
fólks,
hags-
flokka

öðrum
fólks,

- þ. á m. ákvarðanir framkvæmdavalds, komuleyfi, þar sem þeirra þarf með, fjölkennandi og starfshæfni innflytjenda, sem óskað er eftir, lög og reglugerðir um aðgang innflytjenda að ráðningu í vinnu og hvers konar sérstakar hagsbætur, sem veittar eru innflytjendum, og ráðstafanir til að auðvelda þeim að semja sig á skipan efnahags- og félagsmála í landinu, sem þeir flytja til.
8. Eftir því sem mögulegt er, skal láta liða hæfilegan tíma frá birtingu til gildis töku ákvæða, sem breyta skilyrðunum fyrir út- eða innflutningi eða ráðningu innflytjenda í vinnu, svo að skilyrði þessi komist í tæka tíð til vitundar þeirra sem eru að undirbúa sig undir útflutning.
 9. Gera ætti ráðstafanir til þess, að veigamestu ákvæðin, sem nefnd eru í fyrirfarandi grein, séu kunngerð nægilega í tæka tíð á þeim tungumálum, sem út- og innflytjendur tíðast kunna skil á.
 10. Greiða ætti fyrir út- og innflutningi með ráðstöfunum, sem hæfa kunna til þess:
 - a. að tryggja það, að innflytjendum í atvinnuleit sé séð fyrir hæfilegu húsnæðisfæði og fötum við komu þeirra til landsins, sem þeir flytja til, ef nauðsyn krefur;
 - b. að tryggja starfsþjálfun, þar sem nauðsyn krefur, svo að innflytjendur í atvinnuleit geti náð þeirri hæfni, sem krafizt er í landi því, sem flutt er til;
 - c. að leyfa yfirfærslu á þeim hluta launa og sparifjár innflytjanda í atvinnuleit, sem hann kann að óska, en tekið skal tillit til takmarka, sem leyfð eru í lögum og reglugerðum um út- og innflutning gjaldeyris;
 - d. að þegar um er að ræða innflutning fyrir fullt og allt, séu gerðar ráðstafanir til yfirfærslu á fé innflytjenda í atvinnuleit til landsins, sem flutt er til, innan þeirra takmarka, sem leyfð eru með lögum landsins eða reglugerðum um út- og innflutning gjaldeyris;
 - e. að sjá innflytjendum og skyldmennum þeirra fyrir aðgangi að skólum.
 11. Veita ætti inn- eða útflytjendum og ættingjum þeirra aðstoð til að fá aðgang að fristundaheimilum og velferðarstofnunum, og þar sem nauðsyn ber til, ætti að gera ráðstafanir til að tryggja það, að sérstaklega sé létt undir með innflytjendum á fyrsta skeiði dvalar þeirra í nýja landinu.
 12. Þegar um er að ræða út- eða innflytjendur, sem flytja í hópum á vegum ríkisstjórna, ætti að veita þeim lækniáðstoð á sama hátt og landsins eigin borgurum.
- IV.
13. (1) Þar, sem nauðsynlegt er til verndar hagsmunum inn- og útflytjenda, ætti aðildarríkin að krefjast þess, að hver sá milligöngumaður, sem annast ráðningu, viðtöku eða vistun inn- eða útflytjenda í atvinnuleit í umboði atvinnurekanda, verði að hafa í höndum skriflegt umboð frá atvinnurekandanum eða annað skjal, er sanni, að hann komi fram fyrir hönd atvinnurekandans (2) Þetta skjal ætti að skrifa á hinu opinbera máli innflutningslandsins eða þýðast á það mál. Í því skal greina allar nauðsynlegar upplýsingar um vinnuveitandann, hvers konar og í hve ríkum mæli umboðsmaðurinn á að annast ráðningu, viðtöku og vistun, svo og um vinnu þá, sem í boði er, þ. á m. um laun.
 14. (1) Tæknilegt val inn- eða útflytjenda í atvinnuleit ætti að framkvæma á þann hátt, að fólksflutningar milli landa takmarkist sem minnst, jafnframt því að gengið sé úr skugga um það, að inn- eða útflytjendurnir séu hæfir til þeirra starfa, sem krafizt er af þeim. (2) Framkvæmd slíks vals ætti að fela:
 - a. opinberum stofnunum, eða
 - b. einkastofnunum í innflutningslandinu, þar sem það á við, enda hafi þau til þess fullgild leyfi, og þar, sem nauðsynlegt er vegna hagsmuna inn- eða útflytjandans, skulu þær háðar eftirliti þar til hærs stjórnvalds í útflutningslandinu.

- (3) Rétturinn til að framkvæma val ætti að vera bundinn undangengnu leyfi frá þar til bæru stjórnvaldi í landi, þar sem það fer fram, í þeim tilfellum og við þær aðstæður, sem ákveðnar kunna að vera með lögum eða reglugerðum þess lands eða með samningi milli ríkisstjórnar útflutningslandsins og ríkisstjórnar innflutningslandsins.
- (4) Þeir, sem ætla að flytja til annars lands í atvinnuleit, ættu, eftir því sem við verður komið, að láta fulltrúa þar til bærs stjórnvalds í innflutningslandinu rannsaka sig með flokkun eftir starfshæfni og heilbrigði fyrir augum, og skal það gert fyrir brottför.
- (5) Ef ráðningar fara fram í nægilega stórum stíl, ætti að leggja drög að nánú sambandi og samvinnu milli þar til berra stjórnvalda í hlutaðeigandi útflutnings- og innflutningslöndum.
- (6) Starfsemi þá, sem talað er um í fyrirfarandi tölulíðum þessarar greinar, ætti að inna af hendi eins nálægt þeim stað, þar sem hinn væntanlegi inn- eða útflytjandi er ráðinn, og hægt er.
15. (1) Með samningum skal sjá til þess, að innflytjendur í atvinnuleit, sem fengið hafa framtíðardvalarleyfi, fái leyfi til þess að taka með sér skyldmenni sín eða fá þau til sín síðar.
- (2) Bæði útflutnings- og innflutningslandið ættu að greiða sérstaklega fyrir flutningum skyldmenna slíkra inn- eða útflytjenda, sem fengið hafa leyfi til þess að fylgja honum eða flytja til hans.
- (3) Að því er tekur til þessarar greinar skal með skyldmönnum inn- eða útflytjanda í atvinnuleit telja konu hans og ófullveðja börn. Nú kemur fram umsókn um, að önnur skyldmenni, sem eru á framfæri inn- eða útflytjandans, skuli teljast með, og skal hún þá tekin til velviljaðrar athugunar.

V.

16. (1) Innflytjendur í atvinnuleit, sem fengið hafa leyfi til að setjast að í landinu, og skyldmenni þeirra, sem fengið hafa leyfi til þess að fylgja þeim eða flytja til þeirra, ættu, eftir því sem mögulegt er, að hafa aðgang að vinnu með sömu kjörum og landsins eigin borgarar.
- (2) Í löndum, þar sem atvinna innflytjenda er háð takmörkunum, ætti, að svo miklu leyti sem unnt er, að hætta að beita þessum takmörkunum:
- a. við innflytjendur, sem hafa búíð í landinu um tíma, sem ekki sé yfirléitt lengri en 5 ár, og
- b. við konu og börn á vinnualdri, sem fengið hafa leyfi til að fylgja innflytjandanum eða flytja til hans, á sama tíma og hætt er að beita þeim við innflytjandann.
17. Í löndum, þar sem fjöldi innflytjenda í atvinnuleit er nægilega mikill, ætti að hafa sérstakt eftirlit með starfsskjörum slíkra verkamanna, og skal eftirlitið eftir atvikum framkvæmt annaðhvort af sérstökum eftirlitsmönnum, vinnueftirlitsmönnum eða öðrum starfsmönnum, sem sérhæfa sig til þessa starfa.

VI.

18. (1) Nú hefur innflytjandi í atvinnuleit fengið venjulegt leyfi til að setjast að í landi aðildarríkis, og skal það aðildarríki þá, að svo miklu leyti sem unnt er, forðast að flytja innflytjandann eða skyldmenni hans þaðan vegna fátæktar hans eða ástandsins á vinnumarkaðnum, nema samið hafi verið um það milli þar til berra stjórnvalda í hlutaðeigandi útflutnings- og innflutningslandi.
- (2) Í sérhverjum slíkum samningi skal ákveða:
- a. að tekið skuli tillit til þess, hve langan tíma innflytjandinn hafi verið í landinu, og að það sé meginregla, að enginn innflytjandi, sem verið hefur í landinu í fimm ár, verði fluttur burt;

- b. að innflytjandinn verði að hafa neytt til fulls réttar síns til styrks frá atvinnuleysistryggingunum;
- c. að gefa innflytjandanum hæfilegan frest til þess, að hann hafi nægan tíma, einkum til þess að ráðstafa eignum sínum;
- d. að gerðar séu nægilegar ráðstafanir varðandi flutning á honum og fjölskyldu hans;
- e. að nauðsynlegar ráðstafanir séu gerðar til tryggingar því, að farið sé mannúðlega með hann og skyldmenni hans;
- f. að innflytjandanum verði ekki gert að greiða kostnaðinn við heimsendingu hans og skyldmenna hans né flutning húsbúnaðar þeirra til loka-ákvörðunarstaðar þeirra.
19. Stjórnvöld hlutaðeigandi landa skulu gera viðeigandi ráðstafanir til þess að hafa samráð við félag verkamanna og vinnuveitenda varðandi störf í sambandi við ráðningu, viðtöku og vistun inn- eða útflytjenda í atvinnuleit.

VII.

20. Nú koma útflytjendur í atvinnuleit eða skyldmenni þeirra, sem haldið hafa ríkisborgararétti í upprunalandi sínu, aftur þangað, og ætti það ríki þá að láta þá njóta góðs af öllum þeim reglum, sem gilda um veitingu fátækrahjálpar og atvinnuleysishjálpar, og fyrirgreiðslu um ráðningu atvinnulausra í vinnu að nýju með því að veita þeim undanþágu frá þeirri skyldu að fullnægja skilyrðum um fyrra aðsetur eða vinnu í því landi eða á þeim stað.

VIII.

21. (1) Þar, sem það á við, ættu aðildarríkin að bæta upp samþykktina um inn- og útflutning í atvinnuleit (endurskoðuð 1949) og fyrirfarandi greinar þessarar álitserðar með tvihlíða samningum, sem tiltaki aðferðirnar við beitingu grundvallarreglna þeirra, sem settar eru í samþykktinni og álitserðinni.
- (2) Við þessa samningagerð ættu aðildarríkin að taka tillit til fyrirmyndar þeirrar að samningi, sem fylgir þessari álitserð, þegar sett eru viðeigandi ákvæði um skipulagningu út- og innflutnings í atvinnuleit og ákvörðun skilyrða fyrir flutninga og ráðningar inn- eða útflytjenda í vinnu, þ. á m. flóttamanna og landleysingja.

VIÐAUKI

Fyrirmynd að samningi um fólksflutninga milli landa í atvinnuleit um stundarsakir eða til frambúðar, þar á meðal flutning landflóttamanna og landleysingja.¹⁾

1. gr.

Skipting á upplýsingum.

1. Þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skal á vissum fresti gefa lögbæru stjórnvaldi í útflutningslandinu [eða sé um landflóttamenn eða landleysingja að ræða, stofnun, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjölbjóðlegs gernings og til þess að vernda landflóttamenn og landleysingja, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar] upplýsingar um:
- a. ákvæði laga og framkvæmdarvalds um komu, ráðningu, dvöl og búsetningu innflytjenda og fjölskyldna þeirra;

1) Skáletur á einkum við flutninga til annarra landa til frambúðar, en það sem er innan hornklofa á eingöngu við flutninga landflóttamanna og landleysingja.

- b. fjölda, flokkun og starfshæfni innflytjenda, sem óskað er eftir;
 - c. lífs- og starfskjör innflytjenda og einkum framfærslukostnað og lágmarks-laun eftir starfsgreinum og starfssvæðum, launauppbætur, ef þær eru nokkrar, hvers konar vinna er í boði, fyrirframgreiðslur við ráðningu, ef um þær er að ræða, skipan almannatrygginga og læknishjálpar, ákvæði um flutning á inn- eða útflytjendum, áhöldum þeirra og eignum, húsnæðismál, útvegum fæðis og klæða, ráðstafanir varðandi yfirfærslu sparifjár innflytjandans og annars fjár, sem greiða skal samkvæmt samningi þessum;
 - d. sérstakar hagsbætur fyrir innflytjendur, ef um þær er að ræða;
 - e. möguleika til almennrar menntunar og starfsþjálfunar innflytjenda;
 - f. *ráðstafanir, sem miða að því að flýta fyrir aðhæfingu innflytjenda;*
 - g. *aðferðir og formsatriði við öflun ríkisborgararéttar.*
2. Þar til bært stjórnvald í útflutningslandinu [eða sé um landflótta menn eða landleysingja að ræða, stofnun, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings til þess að vernda landflótta menn og landleysingja, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar] skal gefa hlutaðeigandi mönnum eða stofnunum upplýsingar þessar.
 3. Þar til bært stjórnvald í útflutningslandinu [eða sé um landflótta menn eða landleysingja að ræða, stofnun, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings til þess að vernda landflótta menn og landleysingja, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar] skal á vissum fresti gefa réttu stjórnvaldi í innflutningslandinu nauðsynlegar upplýsingar um:
 - a. ákvæði laga og framkvæmdarvalds um útflutning fólks;
 - b. fjölda og starfshæfni þeirra, sem ætla sér að flytja til annarra landa, svo og um stærð fjölskyldna þeirra;
 - c. tilhögun almannatrygginganna;
 - d. sérstakar hagsbætur fyrir útflytjendur, ef um þær er að ræða;
 - e. *umhverfi það og lífskjör, sem útflytjendurnir hafa vanizt;*
 - f. *gildandi reglur um útflutning fjármagns.*
 4. Þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skal gefa hlutaðeigandi mönnum eða stofnunum upplýsingar þessar.
 5. Upplýsingar þær, sem nefndar eru í 1.—4. tölulíð hér að framan, skulu samningsaðilar einnig senda Alþjóðavinnumálaskrifstofunni.

2. gr.

Ráðstafanir gegn villandi áróðri.

1. Samningsaðilarnir eru ásáttir um að gera allar hentugar ráðstafanir gegn villandi áróðri varðandi út- og innflutning fólks, að því er snertir lönd þeirra og að svo miklu leyti sem lög og reglugerðir landsins leyfa.
2. Með þetta fyrir augum munu samningsaðilarnir hafa samvinnu við þar til bær stjórnvöld annarra landa, sem hlut eiga að máli, þar sem það á við.

3. gr.

Stjórnarfarsleg formsatriði.

Samningsaðilar eru ásáttir um að gera ráðstafanir til þess að, flýta fyrir og einfalda framkvæmd stjórnarfarslegra formsatriða varðandi brottför, ferðir, komu, dvöl og búsetningu innflytjenda svo og skyldmenna þeirra, eftir því sem unnt er. Ráðstafanir þessar skulu m. a. fólgnar í því, að séð sé fyrir túlkum, ef nauðsyn krefur.

4. gr.

Gildi skjala.

1. Samningsaðilar skulu ákveða, hvaða skilyrðum skuli fullnægja til þess að skjöl, sem gefin eru út af þar til bæru stjórnvaldi í útflutningslandinu varðandi útflytjendur og skyldmenni þeirra, séu tekin gild í innflutningslandinu [eða sé um landflóttamenn eða landleysingja að ræða, þá útgefin af stofnun, sem sett hefur verið á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings til þess að vernda landflóttamenn og landleysingja, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar] að því er snertir:
 - a. borgaralega stöðu þeirra;
 - b. réttarstöðu;
 - c. starfshæfni;
 - d. almenna menntun og fagbjálfun;
 - e. þátttöku í almannatryggingum.
2. Samningsaðilarnir skulu einnig ákveða, hvernig slík viðurkenning skuli framkvæmd.
- [3. Þegar um er að ræða landflóttamenn eða landleysingja, skal þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu viðurkenna gildi hvers konar skjala, sem gefin eru út af þar til bæru stjórnvaldi í útflutningslandinu í stað vegabréfa, og þó sér í lagi skjala, sem gefin eru út í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs samnings, (t. d. skjala í samræmi við samninginn frá 15. október 1946 og Nansens vegabréf).]

5. gr.

Skilyrði fyrir og mælikvarði á út- og innflutningi fólks.

1. Samningsaðilarnir skulu í sameiningu ákveða:
 - a. hverjar kröfur skuli gera til inn- eða útflytjenda og skyldmenna þeirra, að því snertir aldur, hreysti og heilbrigði, svo og starfshæfni í hinum ýmsu starfsgreinum;
 - b. hver skyldmenna útflytjendanna fái leyfi til að fylgja þeim eða flytja til þeirra síðar.
2. Einnig skulu samningsaðilarnir ákveða í samræmi við 28. gr. samnings þessa:
 - a. hversu marga útflytjendur megi ráða á tilteknum tíma og skiptingu þeirra eftir starfsgreinum;
 - b. af hvaða svæðum útflytjendur skuli ráðnir og hvar þeir skuli vistast eða setjast að. [Þó skal, þegar um landflóttamenn eða landleysingja er að ræða, fela ákvörðun á ráðningarsvæði stofnun, sem komið er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings, og ber að annast vernd flóttamanna og landlausra, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar.]
3. Til þess að ráðnir séu þeir útflytjendur, sem innflutningslandið þarfnast og geta auðveldlega lagað sig að aðstæðum þar, skulu samningsaðilarnir ákveða mælikvarða fyrir tæknilegt val útflytjenda.
4. Við ákvörðun þessa mælikvarða skulu báðir samningsaðilar taka til athugunar:
 - a. að því er snertir val frá heilbrigðissjónum:
 - (i) hvers konar lækni- og lækningarsókn útflytjendur skulu ganga undir (almenna lækningarsókn, röntgensókn, skoðun á rannsóknarstofu o. s. frv.);
 - (ii) samningu lista yfir þá sjúkdóma og líkamlega ágalla, sem greinilega valda áhæfni til starfa í ákveðnum greinum;
 - (iii) lágmarksákveði um heilbrigði, sem sett eru með alþjóðlegum samþykktum varðandi fólksflutninga frá einu landi til annars;

- b. að því er snertir val eftir starfsgreinum:
- (i) hæfni, sem krafizt er af innflytjendum, að því er snertir hverja sérstaka starfsgrein eða flokk starfsgreina;
 - (ii) yfirlit yfir hinar ýmsu starfsgreinir, sem svipaða hæfni eða dugnað þarf til af verkamannsins hálfu, með það fyrir augum að fullnægja þörfum sérstakra starfsgreina, sem erfitt er að ráða nægilega marga hafa verkamenn í;
 - (iii) þróun sálfræðilegra rannsókna;
- c. að því er snertir val, er byggist á aldri innflytjandans, skal aldursflokkunin ekki tekin strangt, svo að tekið sé tillit til þarfa hinna mismunandi starfsgreina annars vegar og mismunandi starfsgetu mismunandi einstaklinga á ákveðnum aldri.

6. gr.

Skipulagning á ráðningu, viðtöku og vistun.

1. Stofnanir eða einstaklingar, sem annast ráðningu, viðtöku og vistun inn- eða útflytjenda og skyldmenna þeirra, skulu tilnefnd af þar til bærum stjórnvöldum í hlutaðeigandi löndum [eða sé um landfóttu menn eða landleysingja að ræða, þá skal þessi tilnefning gerð annars vegar af stofnun, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings og annars vernd flóttamanna og landlausra, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar, og hins vegar af þar til bæru stjórnvaldi í innflutningslandinu að tilskildu samþykki beggja samningsaðila.]
2. Að teknu tilliti til ákvæða eftirfarandi málsgreina, skulu störf við ráðningu, viðtöku og vistun aðeins falin:
 - a. opinberum vinnumiðlunarskrifstofum eða öðrum opinberum stofnunum í landi, þar sem starfsemi þessi fer fram;
 - b. opinberum stofnunum í öðru landi en því, er starfsemi þessi fer fram í, og hafa þær með samningi milli samningsaðila fengið leyfi til að starfa þar í landi;
 - c. stofnunum, sem settar eru á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings.
3. Auk þessa má, að svo miklu leyti, sem lög og reglugerðir samningsaðilanna leyfa og að tilskildu samþykki og eftirliti þar til bærra stjórnvalda í samningsríkjunum, fela störf við ráðningu, viðtöku og vistun:
 - a. væntanlegum vinnuveitanda eða manni í þjónustu hans, sem kemur fram fyrir hans hönd; og
 - b. einkastofnunum.
4. Kotnaður við framkvæmd ráðningar, viðtöku og vistun skal ekki greiddur af inn- eða útflytjandanum.

7. gr.

Rannsóknir í sambandi við val.

1. Menn, sem ætla að flytja til annars lands, skulu ganga undir viðeigandi rannsókn í útflutningslandinu. Þessar rannsóknir ættu að vera þeim til sem minnstra óþæginda.
2. Með tilliti til skipulagningar á vali útflytjenda skulu samningsaðilar semja um:
 - a. viðurkenningu og samsetningu þeirra stofnana hins opinbera og einstaklinga, sem fengið hafa leyfi þar til bærs stjórnvalds í innflutningslandinu til þess að framkvæma val útflytjenda í útflutningslandinu;
 - b. skipulagningu á rannsóknum í sambandi við val, hvar þær skuli fara fram og skiptingu kostnaðar, er af þessum rannsóknum leiðir;
 - c. samvinnu milli þar til bærra stjórnvalda í báðum samningsríkjum, einkum vinnumiðlunarstofnana þeirra, um skipulagningu vals útflytjenda.

8. gr.

Upplýsingar og aðstoð til inn- og útflytjenda.

1. Innflytjandi, sem fengið hefur viðtöku að loknum rannsóknum á heilbrigði og starfhæfni, skal fá allar þær upplýsingar, sem hann enn kann að vanta varðandi tegund þess starfs, sem hann hefur verið ráðinn til, svæði það, sem hann á að vinna á, fyrirtæki, sem hann er ráðinn við, ráðstafanir í samband við ferðir og starfs- og lífsskilyrði, þ. á m. heilbrigði í landi því og héraði, sem hann er að fara til. Upplýsingar þessar skulu gefnar á máli, sem innflytjandi inn skilur.
2. Við komu sína til ákvörðunarlandsins og á móttökustöð, ef hún er nokkur eða á aðsetursstað sínum, skulu innflytjendur og skyldmenni þeirra fá öll þau skjöl, sem þeir þarfnast vegna vinnu sinnar, dvalar og búsetningar í landinu, svo og upplýsingar, ráð og leiðbeiningar um starfs- og lífskjör og einni hvers konar aðstoð sem þeir kunna að þarfnast til þess að laga sig að aðstæðunum í innflutningslandinu.

9. gr.

Menntun og starfsþjálfun.

Samningsaðilarnir skulu samræma starfsemi sína varðandi skipulagningu námskeiða fyrir inn- og útflytjendur, þar sem veittar séu almennar upplýsingar um innflutningslandið, kennslu í máli þess lands og starfsþjálfun.

10. gr.

Skipti á iðnnemum.

Samningsaðilarnir eru ásáttir um að stuðla að skiptum á iðnnemum og að ákveða í sérstökum samningi reglur um slík skipti.

11. gr.

Ákvæði um flutninga.

1. Útflytjendur og skyldmenni þeirra skulu njóta hvers konar aðstoðar, sem þeir kunna að þarfnast meðan á för þeirra stendur frá heimili þeirra til þess staðar þar sem þeir skulu safnast saman eða úrval þeirra fer fram, svo og meðan á dvöl þeirra á nefndum stað stendur. Aðstoð þessi skal veitt af þar til hæru stjórnvaldi í útflutningslandinu [eða sé um flóttamenn eða landlausa að ræða þá skal þessi aðstoð veitt af stofnun, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings til þess að vernda flóttamenn og landlausa, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar].
2. Þar til bær stjórnvöld út- og innflutningslandsins skulu, hver í sínu umdæmi, tryggja heilbrigði og velferð inn- eða útflytjenda og skyldmenna þeirra meðan á för þeirra stendur frá þeim stað, sem þeir eiga að safnast saman á eða úrval þeirra fer fram, til vinnustaðar þeirra og dvöl þeirra á móttökustöðvum, ef þær eru til, og veita þeim aðstoð.
3. Flutningar á inn- og útflytjendum og skyldmönnum þeirra skulu fara fram á þann hátt, sem hæfir fólki og er í samræmi við gildandi lög og reglugerðir.
4. Samningsaðilarnir skulu semja um skilyrði og aðferðir við beitingu ákvæða þessarar greinar.

12. gr.

Ferða- og framfærslukostnaður.

Samningsaðilarnir skulu semja um, hvernig greiða skuli kostnað við ferðir útflytjenda og skyldmenna þeirra frá heimili þeirra til ákvörðunarstaðar svo og

kostnaðinn við framfærslu þeirra á leiðinni, veikinda- og sjúkrahúsakostnað og kostnað við flutninga á eignum þeirra.

13. gr.

Yfirfærsla peninga.

1. Þar til bært stjórnvald í útflutningslandinu, skal að svo miklu leyti sem það er mögulegt og í samræmi við lög landsins og reglugerðir um inn- og útflutning erlendis gjaldeyris, leyfa og greiða fyrir því, að inn- og útflytjendur og skyldmenni þeirra geti flutt frá landi sínu upphæðir, sem þeir kunna að þarfnast á byrjunarstigi hinnar nýju búsetu sinnar erlendis.
2. Þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skal, að svo miklu leyti sem það er mögulegt og í samræmi við lög landsins og reglugerðir, leyfa og greiða fyrir því, að innflytjendur geti á vissum fresti yfirfært til útflutningslandsins spari-fé og annað fé, sem þeir eiga rétt á samkvæmt samningi þessum.
3. Yfirfærslur þær, sem nefndar eru í 1. og 2. málsgrein hér að framan, skulu fara fram með gildandi opinberu gengi.
4. Samningsaðilarnir skulu gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til þess að einfalda og flýta fyrir formsatriðum varðandi yfirfærslu peninga, svo að peningar þessir komist sem fyrst í hendur móttakendum.
5. Samningsaðilarnir skulu ákveða, hvort og með hvaða skilyrðum skylda megi innflytjanda til þess að senda hluta af launum sínum til framfærslu fjölskyldu hans, sem dvelur í heimalandi hans eða í landi því, sem hann flutti frá.

14. gr.

Aðhæfing og öflun ríkisfangs.

Þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skal gera ráðstafanir til þess að auðvelda innflytjendum og skyldmönnum þeirra að semja sig að loftslagi, fjárhags- og félagsmálaástandi í landinu og gera þeim auðveldara að öðlast ríkisborgararétt.

15. gr.

Eftirlit með lífs- og starfskjörum.

1. Séð skal um, að þar til bært stjórnvald eða stofnanir, sem til þess eru löggiltar í innflutningslandinu, hafi eftirlit með lífs- og starfskjörum, sem innflytjendur búa við, þar á meðal hollustuháttum.
2. Að því er snertir fólk, sem flytur til annarra landa um stundarsakir, skulu samningsaðilarnir, þar sem það á við, sjá um, að löggiltir fulltrúar frá útflutningslandinu [eða, sé um flóttamenn og landlausa að ræða, frá stofnun, sem sett hefur verið á fót í samræmi við ákvæði fjölbjóðlegs gernings til þess að annast vernd flóttamanna og landlausra, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar] hafi samvinnu við þar til bært stjórnvald eða löggiltar stofnanir í innflutningslandinu um framkvæmd þessa eftirlits.
3. Um ákveðinn tíma, sem tiltekinn sé af samningsaðilunum, skulu innflytjendur fá sérstaka aðstoð í málum, sem snerta ráðningarkjör þeirra.
4. Aðstoð í sambandi við ráðningar- og lífskjör innflytjenda má annaðhvort veita með milligöngu hins almenna vinnueftirlits innflutningslandsins eða sérstaks eftirlits fyrir innflytjendur í samvinnu við viðurkennd frjáls félagssamtök, þar sem það á við.
5. Þar, sem það á við, skal séð um það, að samvinna sé milli fulltrúa útflutningslandsins [eða sé um flóttamenn eða landleysingja að ræða, stofnunar, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjölbjóðlegs gernings til þess að annast vernd flóttamanna og landleysingja, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar] og þessa eftirlits.

16. gr.

Lausn deilumála.

1. Nú ris deila milli innflytjanda og vinnuveitanda hans, og skal hinum fynefnda þá fært að leita til viðeigandi dómstóla eða fá uppreisn sinna málaannan hátt í samræmi við lög og reglugerðir innflutningslandsins.
2. Stjórnvöldin skulu koma á fót þeim stofnunum öðrum, sem nauðsynlegar eru til að leysa deilur, sem rísa út af samningnum.

17. gr.

Jafnrétti.

1. Þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skal veita innflytjendum og *skyldmendum* þeirra eigi lakari aðstöðu en landsins eigin borgurum eru veittar með lögum, reglugerðum eða heildarsamningum, að því er snertir ráðningu í vinnu, sem þeir eru færir um.
2. Slíkt jafnrétti skal án tillits til þjóðernis, kynþáttar, trúarbragða eða kynferðis gilda um innflytjendur, sem löglega eru komnir til innflutningslandsins, að því er snertir:
 - a. (i) laun, þar með taldar fjölskyldubætur, þar sem þær eru hluti launa, vinnutíma, vikulega hvíldardaga, yfirvinnu, orlof með launum og aðrar reglur um vinnu, þar á meðal um takmarkanir á heimavinnu ákvæði um lágmarksaldur, vinnu kvenna og unglínga;
 - (ii) aðilda að stéttarfélagum og rétt til að njóta góðs af heildarsamningum;
 - (iii) aðgang að skólum, iðnnámi svo og námskeiðum og skólum, þar sem starfsþjálfun eða tæknileg þjálfun fer fram, enda komi þetta ekki í há við borgara innflutningslandsins;
 - (iv) ráðstafanir í sambandi við fríundir og velferð, að svo miklu leyti sem málum þessum er skipað með lögum eða reglugerðum eða þar eru háð eftirliti handhafa framkvæmdarvalds;
- b. skatta og gjöld, sem greiða ber fyrir vinnandi fólk;
- c. hollustuhætti, öryggi og læknishjálp;
- d. málaferli í sambandi við atriði þau, sem samningur þessi fjallar um.

18. gr.

Um aðgang að iðngreinum og starfsgreinum og réttinn til að eignast fasteignir. Jafnrétti skal einnig gilda um:

- a. aðgang að iðngreinum og starfsgreinum, að svo miklu leyti sem lög og reglugerðir landsins leyfa;
- b. það, er menn eignast, eiga eða láta af hendi fasteignir í kaupstöðum eða sveitum.

19. gr.

Um vistir.

Innflytjendur og *skyldmenni* þeirra skulu jafnt settir innlendum verkamönnum um í sömu starfsgreinum að því er það snertir að sjá þeim fyrir vistum.

20. gr.

Húsnæðismál.

Þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skal tryggja það, að innflytjendur og *skyldmenni* þeirra hafi heilnæmt og hæfilegt húsnæði, að svo miklu leyti sem nauðsynlegt húsnæði er fánlegt.

21. gr.

Félagslegt öryggi.

1. Samningsaðilar skulu báðir ákveða með sérstökum samningi aðferðir við framkvæmd almannatrygginga fyrir innflytjendur og skyldulið hans.
2. Í þessum samningi skal ákveða, að þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skuli gera ráðstafanir til þess að tryggja innflytjendum og skylduliði þeirra, að þeir skuli ekki sæta lakari kjörum en landsins eigin borgarar, nema í þeim tilfellum er sérstök búsetuskilyrði gilda fyrir þá síðar nefndu.
3. Í samningnum skulu vera viðeigandi ákvæði um það, að innflytjandinn haldi þeim réttindum, sem hann hefur áunnið sér eða er að ávinna sér, og skulu ákvæði þessi samin með fullu tilliti til grundvallarreglna, sem felast í Samþykkt frá 1935 um viðhald réttar inn- eða útflytjanda til styrkja svo og hvers konar breytinga á þeirri samþykkt.
4. Samningurinn skal kveða svo á, að þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skuli sjá um, að menn, sem flytja til landsins um stundarsakir, og skyldulið þeirra sæti ekki lakari kjörum en landsins eigin borgarar, þó þannig, að begar um skyldutryggingar er að ræða, séu gerðar ráðstafanir til þess, að innflytjandinn haldi þeim réttindum, sem hann hefur áunnið sér eða er að ávinna sér.

22. gr.

Vinnusamningar.

1. Í löndum, þar sem menn nota fyrirmyndarsamninga, skulu einstakir vinnusamningar innflytjenda byggðir á fyrirmyndarsamningi, sem gerður hefur verið af samningsaðilum fyrir helztu greinar atvinnulífsins.
2. Í hinum einstöku vinnusamningum skal greina almenn ráðningar- og vinnuskilyrði, sem ákveðin eru í hlutaðeigandi fyrirmyndarsamningi, og skulu þeir þýddir á mál, sem inn- eða útflytjandinn skilur. Eintak af samningnum skal afhent inn- eða útflytjandanum fyrir brottför hans frá útflutningslandinu eða á móttökustað við komuna til innflutningslandsins, ef báðir hlutaðeigandi samningsaðilar eru ásáttir um það. Í síðara tilfallinu skal útflytjandanum tilkynnt fyrir brottför hans, í hvaða starfsgrein hann á að ráðast og um önnur vinnuskilyrði, sérstaklega um það, hver lágmarkslaun séu tryggð. Tilkynning þessi skal vera skrifleg og stíluð annaðhvort til hans sérstaklega eða til útflytjendahóps, sem hann er í.
3. Hver einstakur vinnusamningur skal innihalda nauðsynlegar upplýsingar, svo sem:
 - a. fullt nafn verkamannsins, fæðingardag hans og fæðingarstað, sífjabönd, heimili hans og ráðningarstað;
 - b. hvers konar starf um er að ræða og hvar það skuli unnið;
 - c. í hvaða starfsgrein hann sé ráðinn;
 - d. um greiðslu fyrir venjulegan vinnutíma, eftirvinnu, næturvinnu og helgidaga og hvernig launin skuli greidd;
 - e. uppbætur og aukagreiðslur, ef þær eru nokkrar;
 - f. með hvaða skilyrðum og í hve ríkum mæli vinnuveitandanum leyfist að draga frá launum;
 - g. skilyrði varðandi fæði, ef vinnuveitandinn á að láta það í té;
 - h. hve lengi samningurinn skuli gilda og skilyrðin fyrir endurnýjun hans og uppsögn;
 - i. með hvaða skilyrðum koma til innflutningslandsins og búseta þar er leyfð;
 - j. á hvern hátt kostnaðurinn við ferð útflytjandans og skyldmenna hans skuli greiddur;

- k. á hvern hátt skuli greiða kostnaðinn við heimför útflytjandans til heilands hans eða þangað, sem hann var ráðinn, eftir því sem við á, þegar útflutning um stundarsakir er að ræða;
1. af hvaða ástæðum rifta megi samningnum áður en samningstíminn er runninn.

23. gr.

Skipti á vinnu.

1. Nú telur þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu, að vinna, sem innflytjandinn er ráðinn til, hæfi ekki hreysti hans eða starfshæfni, og skal það greiða fyrir ráðningu slíks innflytjanda í vinnu, er hæfi hreysti hans og hægt er samkvæmt lögum og reglugerðum að ráða hann í.
2. Með sérstökum samningi skal setja reglur um framfærslu innflytjandans *skyldmenna hans, sem honum ber að framfæra og fengið hafa leyfi til að fylgjast með honum eða flytja til hans á atvinnuleyfstímanum.*

24. gr.

Stöðugleiki vinnunnar.

1. Ef innflytjandanum verður ofaukið í starfi því eða starfsgrein, sem hann er ráðinn til, áður en samningstími hans er útrunninn, þá skal þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu, að teknu tilliti til ákvæða samningsins, greiða fyrir ráðningu nefnds innflytjanda í annað starf, sem honum hæfir og hægt er samkvæmt lögum eða reglugerðum að ráða hann í.
2. Nú á innflytjandinn ekki rétt á atvinnuleysisstyrk eða aðstoð, og skal þar til sérstökum samningi setja reglur um framfærslu hans og þeirra skyldmenna hans, sem eru á framfæri hans, meðan hann er atvinnulaus, að svo miklu leyti sem það er ekki andstætt ákvæðum samnings hans.
3. Nú riftir vinnuveitandinn samningnum, og skulu þá ákvæði þessarar greinar ekki skerða rétt innflytjandans til þess að njóta góðs af ákvæðum, sem í höndum honum kunna að felast.

25. gr.

Ákvæði um nauðungarflutninga til heimalands.

1. Nú getur innflytjandi ekki unnið sitt starf vegna veikinda eða slyss, og skulu bindur þar til bært stjórnvald sig þá til að láta ekki senda hann *né skyldmenna hans, sem fengið hafa leyfi til að fylgja honum eða flytja til hans*, heim til lands þess, sem hann flutti frá, nema hann óski þess sjálfur.
2. Ríkisstjórn innflutningslandsins skuldbindur sig til þess að senda ekki flóttamenn, landleysingja og innflytjendur, sem ekki vilja fara aftur til upprunlands síns af pólitískum ástæðum, aftur til þess lands, þegar það er annars lands en ráðning þeirra fór fram í, nema þeir beri fram formlega ósk um þá með skriflegri beiðni, er stíluð sé til lögbærs stjórnvalds í innflutningslandinu og fulltrúa stofnunar, sem sett hefur verið á fót í samræmi við ákvæði fjölpjöldlegs gernings og ber að annast vernd flóttamanna og landlausra, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar.

26. gr.

Heimför.

1. Nú er maður, sem flutt hefur til annars lands á vegum ríkisstjórnar innflutningslandsins, neyddur til þess að fara úr starfi án þess um sök sé að ræða hjá honum, og ekki er samkvæmt lögum eða reglugerðum hægt að ráða hann í vinnu, sem honum hæfir, og skal þá kostnaðurinn við heimför hans greiddur þannig:

- a. Kostnaðurinn við heimför útflytjandans og fólks, sem er á framfæri hans, skal aldrei falla á hann sjálfan.
 - b. Í tvíhliða aukasamningum skal ákveða, á hvern hátt kostnaðurinn við þessa heimför skuli greiddur.
 - c. Jafnvel þótt engin ákvæði um þetta felist í tvíhliða samningi, skal í upplýsingum þeim, sem útflytjendur fá, um leið og ráðing fer fram, tiltaka, hvaða einstaklingur eða stofnun beri ábyrgð á greiðslu kostnaðar við heimför í þeim tilfellum, sem þessi grein ræðir um.
2. Í samræmi við hætti þá við samvinnu og samráð, sem samþykktar eru í 28. grein þessa samnings, skulu báðir samningsaðilar ákveða nauðsynlegar ráðstafanir til að skipuleggja heimför nefndra manna og að tryggja þeim sömu skilyrði að því er snertir heilnæmi, velferð og aðstoð og þeir nutu á ferðinni að heiman.
 3. Þar til bært stjórnvald í útflutningslandinu skal undanþiggja eftirfarandi hluti tollum við endurkomuna:
 - a. persónulegar eignir;
 - b. handverkfæri og útbúnað, sem hægt er að bera með sér og eru af þeirri gerð, sem verkamenn eiga venjulega til þess að nota við sín sérstöku störf og hafa verið í eigu þeirra og notuð af þeim um nokkurn tíma og eru ætluð þeim til afnota við störf þeirra.

27. gr.

Tvöföld skattaálagning.

Samningsaðilar skulu báðir ákveða í sérstöku samningi ráðstafanir þær, sem gera ber til þess að komast hjá tvöfaldri álagningu skatta á laun út- eða innflytjanda.

28. gr.

1. Samningsaðilar skulu koma sér saman um þann hátt á samráði og samvinnu, sem nauðsynlegur er við framkvæmd ákvæða samningsins.
2. Þegar fulltrúar beggja aðila óska þess, skal Alþjóðavinnumálastofnunin taka þátt í slíku samráði og samvinnu.

29. gr.

Lokaákvæði.

1. Samningsaðilarnir skulu ákveða, hversu lengi samningurinn gildi og lengd uppsagnarfrestsins.
2. Samningsaðilarnir skulu ákveða, hvaða ákvæði samnings þessa skulu gilda áfram eftir að hann gengur úr gildi.

XI. Samþykkt nr. 98 um beitingu grundvallarreglnanna um réttinn til að stofna félög og semja sameiginlega.

1. gr.

1. Verkamenn skulu tilhlýðilega verndaðir fyrir því, að þeir séu látnir gjalda þess um atvinnu, að þeir eru félagsbundnir.
2. Slík vernd skal sérstaklega beinast að athöfnum, sem miða að því:
 - a) að binda ráðningu verkamanna til vinnu því skilyrði, að þeir gangi ekki í stéttarfélag eða segi sig úr slíku félagi;
 - b) að verkamönnum sé sagt upp vinnu eða þeim gert annað ógagn vegna hlutdeildar sinnar í félagsskap, þátttöku í félagsstarfsemi utan vinnutíma eða í vinnutíma með samþykki vinnuveitandans.